

laborantzak: Zerealak

Landare-osasuna

Landare-osasunearen inguruko 43/2002 Legeak, (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2002-22649>) **landare-ekoizpenean gertatzen diren izurrien kontrako** markoa ezartzen du.

Zerealen gaixotasunak

Hona hemen zerealek izaten dituzten **gaixotasun nagusiak**:

1. Zerealaren ikatza
2. Txantxarra edo gariaren ikatza
3. Helmintosporiosia
4. Oidioa
5. Fusariosia
6. Rincosporiosia
7. Herdoil horia
8. Herdoil nabarra
9. Septoriosia

gaixotasunen informazio gehiago (<https://nekazaritza.elika.eus/lo/izurriteak-eta-gaixotasunak/zerealak/>)

Produktu fitosanitarioen erabilera jasangarria

Irailaren 14ko 1311/2012 Errege Dekretuaren (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2012-11605>) bidez ezartzen da produktu **fitosanitarioen erabilera jasangarria** lortzeko jarduketa esparrua.

1311/2012 EDaren alderdi nabarmenak (<https://nekazaritza.elika.eus/lo/fitosanitarioak/produktu-fitosanitarioen-erabilera-iraunkorra/>)

Kontrol Ofiziala

Europako araudiak Europar Batasuneko estatu kide guztiei ezartzen die **Kontrol Ofizialerako Planak egiteko betebeharra**, bat etorritz Kontrol Ofizialei buruzko 882/2004 (EE) (<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=DOUE-L-2004-81110>) eta 2017/625 (EB) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32017R0625>) Erregelamenduekin.

Erregelamendu horien arabera, europako Estatu bakoitzak hainbat urtetarako **Plan Nazionala** burutu eta indarrean jarri beharko du. Elikagai eta pentsuen segurtasunaren eta kalitatearen arloko legezko eskakizunak betetzeko plana dela esan daiteke. Estatu mailan, **Elikakatearen Kontrol Ofizialerako III. Plan Nazionala 2016-2020** indarrean dago.

Euskal Autonomia Erkidegoko elikagai eta pentsuen kontrol ofizialaz arduratzen diren agintaritzak guztiek elkarren artean koordinatzeko dituzten beharrei erantzuteko, **Euskadiko Nekazaritza Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialerako Plana 2016-2020** osatu da.

Kontrol Ofizialaren atala - ELIKA (<https://nekazaritza.elika.eus/kontrol-ofiziala/>)

Kutsatzaileak

Hondakinen Gehieneko Mugak

LMRa elikagaietan eta pentsuetan legez toleratzen den plagiziden hondakin kopuru handiena da, 396/2005 (EE) Araudiarekin (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=CELEX:32005R0396>) bat etorritz ezarritakoa.

Plagizidak uztetan erabiltzeak hondakinak sortzea ekar dezake; hau da, **produktu fitosanitario bat erabiltzeagatiko hondakinak**, horien **metabolitoak eta euren degradazioaren edo erreakzioaren ondoriozko produktuak** barne.

Plagiziden hondakinei buruzko informazio gehigo (<https://nekazaritza.elika.eus/lo/fitosanitarioak/>)

Zerealen kasuan, produktu fitosanitarioen hondakinen gehieneko mugak ondorengoak dira:

LMR Zerealak - Eropar Batzarreko datu basea (<http://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=product.resultat&language=EN&selectedID=231>)

Zenbait kutsatzaileraren mugak

Zerealetako mikotoxina eta metalastunak Batzordearen 1881/2006 Araudian (EE) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=celex:32006R1881>) daude araututa, eta horren bidez zehazten da elikagai produktueta kutsatzaile jakin batzuen gehienezko edukia.

Zerealen eta zerealez egindako elikagaien kasuan, zenbait kutsatzailerren gehienezko edukiak 1881/2006 Araudian atxikitutako tauletan aurkitu daitezke.

Kutsatzailerren gehienezko edukia - (CE) 1881/2006 ARAUDIA (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=celex:32006R1881>)

+ Mikotoxinei buruzko informazio gehiago

Trazabilitatea

Trazabilitatea (<https://wikia.elika.eus/index.php?title=Trazabilitatea>), **elikagai jakin baten jatorria eta ibilbidearen etapa guztiak** (biltzea, ekoiztea, egitea, biltegitratzea, banatzea...) berreraikitzen ahalbidetzen duen tresna da. 178/2002 Araudiak (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=CELEX:32002R0178>) ezarten ditu trazabilitateak bete beharrekoak.

Nekazaritza ustiatuek **identifikatu egin beharko dituzte euren zuzkitzaile edo hornitzaileak zein bezeroak**, eta informazio horren **erregistro sistema izan beharko dute**.

Trazabilitateari buruzko informazio gehiago (<https://nekazaritza.elika.eus/trazabilitatea/>)

Zerealen ekoizlea

Ustiatuegi berean ekoizten diren zerealen kasuan, **nekazariak zerealari, uztari, garraioari eta biltegitratutako produktuari buruzko datuak erregistratu beharko ditu** ustiatuegiaren instalazioetan dagoen bitartean.

Atzeranzko trazabilitatea

- **Zereal hazien erosketari buruzko datuak** (izena edo egoitza soziala, saltzailea, kg-ak eta lotea).

Barne trazabilitatea

Ekoizleak gutxienezko informazio hau jaso beharko du:

- **Zerealaren jatorria:** produktu baten jatorria osatzen duten lursailen zerrenda.
- **Ereindako uzten kopurua eta eremu osoa.**
- **Zerbitzua ematen duten uzta-biltzaile(ar)en eta enpres(ar)en datuak.**
- **Ustiatuegi barruko garraioari buruzko datuak:** jatorria, norakoa eta zein egunetan garraiatu den, baita atoi edo kamioien identifikazioa ere.
- **Biltegitratzea:** larrainei eta zereala batu arte gordetzeko erabiltzen diren biltegiei buruzko datuak: identifikazioa, kokapena, zein egunetan uzten/ateratzen den.
- **Tratamendu fitosanitarioak** (aplikazioaren data, merkataritza izena, saltzailea, lotearen kodea, dosia, itxaroteko epea, eta abar).

Aurreranzko trazabilitatea

Zerealaren kasuan, **lotea esan ahal zaio** entrega berean bezero berberari ematen zaion zerealen kopuruari. Hona hemen erregistratu beharreko informazioa:

- **Izena edo egoitza soziala, IFZ/IFK, helbidea, ekoizle/saltzailearen harremanetarako telefono-zenbakia.**
- Zereala igortzen duen **establezimenduaren kokapena.**
- **Lotearen identifikazio kodea.**
- **Produktuari buruzko informazioa:** izena eta banatutako produktuaren kopurua.
- **Bezero/erosleari buruzko datuak:** izena edo egoitza soziala, IFZ/IFK, helbidea, harremanetarako telefono-zenbakia, zerealaren xede den establezimenduaren helbidea

Kooperatibak eta biltegi-jabeak

Atzeranzko trazabilitatea

Jarraian adierazitakoen inguruko dokumentazioa erregistratu eta izan beharko dute:

Zereala noiz sartu/hartu den:

- **Entrega egiten duenari buruzko datuak:** nekazari/hornitzaileari buruzko datuak (izena, IFZ, IFK, helbidea eta harremanetarako telefono-zenbakia).
- **Jasotzen den produktuari buruzko informazioa:** zereala, kanpaina, kiloak.
- **Sarrera lotea.**
- **Garraioari buruzko datuak:** kontratatutako enpresaren matrikula eta identifikazioa.
- **Erositako fitosanitarioen eta bioziden identifikazioa** (marka, lotea, kopurua, jasotze-data, produktu mota, eta abar).

Barne trazabilitatea

- **Lotea esleitzea** (siloa, biltegia, gela, zerealen sarrerekin egingo da zerrenda).
- **Zereala sartzeko nabeak.**
- **Mugimenduak.**
- Silo, gela eta biltegien **garbiketa** eta tratamenduak, garauen tratamenduak eta tenperaturaren zein hezetasunaren kontrola.

Aurreranzko trazabilitatea

- **Hartzaileari/xede den establezimenduari buruzko datuak** (izena, IFZ, helbidea eta harremanetarako telefono-zenbakia).
- **Garraioari buruzko datuak.**
- **Zein egunetan igorri den.**
- **Transakzioaren xede den merkantziari buruzko datuak** (zereala, kopurua, lotea eta abar).

+ Trazabilitatea aplikatzeko gidak

Erregistroak eta Administrazioaren baimenak

Nekazal-jarduera baten garapenak, ustiategian burutzen diren jardueren arabera, erregistro desberdinen izen-ematea baldintza du. **NEEO**, **EOEO**, **TOEE** eta **NMEO** dira erregistro nabarmenenak.

ELIKAKo Erregistroak eta Administrazioaren baimenak atalera sarbide (<https://nekazaritza.elika.eus/erregistroak-eta-baimenak/>)

Higienea eta Autokontrola

Elikagaien higienerari buruzko 852/2004 (CE) Araudi (<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=DOUE-L-2004-81035>) orokorrarak **nekazaritza-ekoizpen primarioan aplikatu beharreko higiene-neurriak** ezartzen ditu.

ELIKAko Higienea eta Autokontrola atalera sarbidea (<https://nekazaritza.elika.eus/higienea-eta-autokontrola>)

+ Higiene-jardunbide egokiak zerealen ekoizpenean

Ekoizpen sistemak

Gaur egun erabiltzen diren ekoizpen sistema garrantzitsuenak **Ekoizpen konbentzionala** -berez, Izurriteen Kudeaketa Integratua erabiltzea behartuta dago- **Ekoizpen Integratua** eta **Ekoizpen Ekologikoa** dira.

ELIKAko Ekoizpen sistemen atalera sarbidea (<https://nekazaritza.elika.eus/ekoizpen-sistemak/>)

ELIKA . Granja Modelo, z/g . 01192 . Arkaute (Araba) . Telefonoa: 945 122 170 . Faxa: 945 122 171 .
berri@elika.eus (<mailto:berri@elika.eus>)